

به نام خدا

نظریه زبان‌ها و ماشین‌ها - بهار ۱۴۰۱

تمرین شماره ۲

دستیار آموزشی این مجموعه: معین شیردل

moein.shirdel@ut.ac.ir

تاریخ تحویل: سه‌شنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۱

(۱) برای زبان‌های زیر، عبارت منظم معادل را بنویسید: (۳۰ نمره)

(الف) تمام رشته‌ها به شکل $0^x 1^y$ به طوری که $x+y$ عددی زوج باشد. ($\Sigma = \{0, 1\}$)

(ب) اعداد باینری که باقی‌مانده‌ی آن‌ها به ۸، برابر با ۵ است. ($\Sigma = \{0, 1\}$)

(ج) تمامی رشته‌هایی که دقیقاً یک a و دقیقاً یک b دارند. ($\Sigma = \{a, b, c, d\}$)

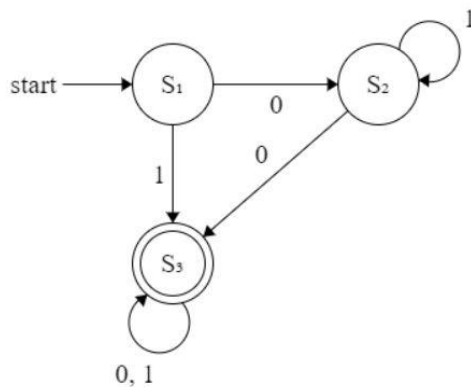
(د) تمام رشته‌هایی که در آن‌ها، تعداد a های رشته بر ۴ بخش پذیر نباشد. ($\Sigma = \{a, b\}$)

(ه) تمام رشته‌هایی که در آن‌ها، دقیقاً یک بار دو تا a در کنار هم آمده باشند. ($\Sigma = \{a, b\}$)

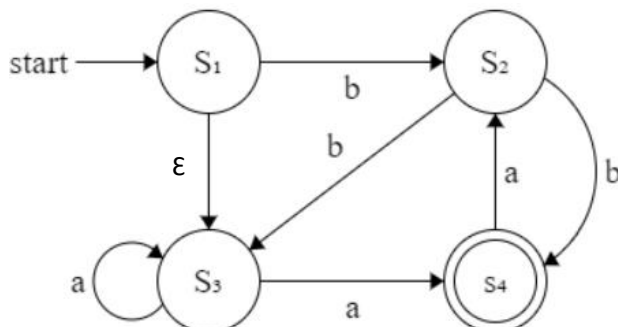
(و) **(امتیازی)** تمام رشته‌هایی که عبارت aba در آن‌ها وجود ندارد. ($\Sigma = \{a, b\}$)

(۲) عبارت منظم متناظر با NFA های زیر را بنویسید و مراحل تبدیل و حذف هر state را نیز رسم کنید: (۳۰ نمره)

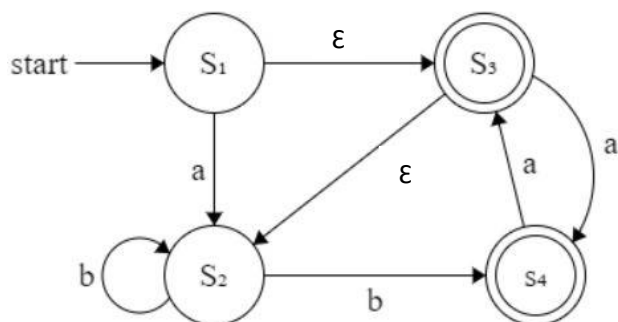
(الف)

(ب)

(ج)

۳) DFA متناظر با هریک از عبارات منظم زیر را رسم کنید. (۲۰ نمره)

الف) $x(x^*yx^*yx^*)^*$

ب) $ab + (b + aa)b^*a$

ج) $(b(ab^*a)^*b + a)^*$

د) **(امتیازی)** $((111^* + 0)^* + (1010)^*)^*$

۴) با فرض منظم بودن زبان‌های L_1 و L_2 ، درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. برای اثبات نادرست بودن عبارات، اشاره کردن به یک مثال نقض کافیست. (۲۰ نمره)

الف) $L_1^*L_2^* = (L_1L_2)^*$

ب) زبان L_b با تعریف زیر، زبانی منظم است:

$$L_b = \{wu \mid w \in L_1, u \in L_1^R\}$$

ج) $L_1L_2/L_2 = L_1$

$$L_1/L_2 = \{x \in \Sigma^* \mid \exists y \in L_2, xy \in L_1\}$$

د) L_d زبانی منظم است، اگر شامل تمامی رشته‌هایی باشد که دقیقاً در یکی از زبان‌های L_1 و L_2 حضور دارند.

۵) عملگر pref به این صورت تعریف می‌شود که $\text{pref}(L)$ ، مجموعه تمام رشته‌هایی است که پیشوند یک رشته در زبان L هستند. ثابت کنید مجموعه‌ی زبان‌های منظم نسبت به این عملیات بسته است. (۱۰ نمره)